

РОЗДІЛ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МИСТЕЦЬКОЇ ПЕДАГОГІКИ

Наталія Орестівна Батюк

Формування художньо-образного сприймання здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти засобами української музичної культури

УДК 378.016:78(477):159.954

DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2026-2.1>

Наталія Орестівна Батюк

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри музичного мистецтва
і хореографії

ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»

ORCID: 0000-0001-9289-7561

Дата першого надходження статті до
видання: 17.03.2026

Дата прийняття статті до друку після
рецензування: 20.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті:
29.05.2026

У статті розглянуто проблему формування художньо-образного сприймання здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти засобами української музичної культури. Актуальність дослідження зумовлена потребою посилення змістових і методичних аспектів фахової підготовки майбутніх фахівців музично-педагогічного профілю, здатних глибоко сприймати, інтерпретувати й художньо осмислювати музичні твори в образно-смысловому, культурно-історичному та ціннісному контекстах. Мета статті полягає в обґрунтуванні методичних засад формування художньо-образного сприймання здобувачів засобами української музичної культури. Методологія ґрунтується на використанні теоретичних методів аналізу, систематизації, узагальнення та конкретизації наукових джерел. Уточнено сутність художньо-образного сприймання як емоційно-перцептивного, асоціативного та інтерпретаційного процесу, що забезпечує цілісне осягнення художнього образу, інтонаційно-смыслової будови, емоційної драматургії та культурного змісту музичного твору. Обґрунтовано формувальний потенціал української музичної культури, яка поєднує фольклорні джерела, історико-культурну пам'ять, національні інтонації, жанрово-стильове розмаїття, символічні образи й ціннісні смисли. Увагу приділено українському фольклору, бандурним композиціям і творам із рисами полістилістики як проявам української музичної культури. Визначено методичні орієнтири формування художньо-образного сприймання: художньо-слухове спостереження, ідентифікацію емоційних станів, створення словника образів звучання, художньо-метафоричне тлумачення змісту музики, музичне переінтонування, виконавську імпровізацію та художньо-педагогічну інтерпретацію. Зроблено висновок, що використання творів української музичної культури сприяє активізації емоційного переживання, образної уяви, асоціативного мислення, інтерпретаційної діяльності та ціннісного осмислення музичного твору.

Ключові слова: українська музична культура, український фольклор, бандурні композиції, полістилістика, художньо-образне сприймання, національно-культурна ідентичність, вища мистецько-педагогічна освіта.

Постановка проблеми. Фахова підготовка здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти передбачає не лише оволодіння системою спеціальних знань, умінь і виконавсько-педагогічних навичок, а й розвиток здатності до глибокого сприймання, інтерпретації та художнього осмислення музичних творів у їх культурно-історичному, образно-смысловому й стильовому контекстах. Саме художньо-образне сприймання забезпечує здатність здобувача не лише емоційно реагувати на музичний твір, а й усвідомлювати його образну структуру, інтонаційно-смыслову наповненість, культурні коди, стильові ознаки та ціннісний потенціал.

У цьому контексті українська музична культура постає важливим чинником формування художньо-образного сприймання здобувачів, оскільки поєднує в собі історичну пам'ять, національні художні традиції, фольклорні джерела, символічні образи, духовно-ціннісні орієнтири та різноманітні форми їх сучасного мистецького втілення.

Важливою складовою української музичної культури є український фольклор, у якому сконцентровано багатство народнопоетичних образів,

інтонацій, ритмічних структур, символів, емоційних станів і ціннісних уявлень. З українським музичним фольклором тісно пов'язане бандурне мистецтво, у межах якого народнопісенні інтонації, історичні сюжети, символічні образи та національні смисли набувають нового художнього втілення в сучасних бандурних композиціях. Окремого значення набувають сучасні твори, позначені рисами полістилістики, оскільки вони дають змогу розглядати українську музичну культуру у взаємодії традиційних і сучасних засобів музичної виразності.

Отже, актуальність дослідження зумовлена необхідністю обґрунтування української музичної культури як важливого чинника формування художньо-образного сприймання здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти, а також потребою уточнення методичних можливостей використання її фольклорних, національно-ідентифікаційних, образно-смыслових і стильових ресурсів у цьому процесі.

Огляд літератури. Проблема художньо-образного сприймання у мистецько-педагогічній освіті розглядається у взаємозв'язку з дослідженнями

музичного сприймання, художньо-образного мислення, інтерпретації художнього образу та формування здатності до цілісного осягнення музичного твору. У цьому контексті важливими є праці Т. Грінченко (2020), Лі Іцзя (2023), О. Ростовського (2011), А. Ткачук (2010) та ін. Окремі аспекти підготовки здобувачів до сприймання музичних образів, інтерпретації художнього змісту твору, створення музично-образної драматургії та роботи над художнім образом у вокально-виконавській чи інструментально-виконавській підготовці висвітлено у працях Н. Косінської (2021), Чень Цзицзяня (2018). Окрему групу становлять сучасні дослідження, у яких українська музична культура, національне музичне мистецтво й український фольклор розглядаються як чинники мистецько-освітнього, професійного, ціннісного й національно-ідентифікаційного становлення особистості. Зокрема Т. Дуда, Л. Остап'юк і С. Хомин (2025), Л. Василевська-Скупа, І. Швець і Л. Остапчук (2022), акцентують на освітньому, виховному та ціннісному потенціалі українського музичного мистецтва у професійній підготовці майбутніх фахівців музично-педагогічної сфери. Український фольклор як складову національного музичного мистецтва розглянуто у працях Лі Юйлін (2022), Федоришин, В., Хоружа, О., & Ван Кань (2023), Чжан Юй (2019), О. Козіної (2014) як джерело образної уяви, емоційно-ціннісного ставлення та художнього осмислення музики.

Водночас аналіз наукової літератури засвідчує, що попри наявність праць, що висвітлювали важливість формування художньо-образного мислення, сприймання, образної уяви, недостатньо опрацьованим залишається питання цілісного розкриття української музичної культури як засобу формування художньо-образного сприймання здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти.

Мета статті – обґрунтувати методичні засади формування художньо-образного сприймання здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти засобами української музичної культури.

Відповідно до мети були поставлені наступні завдання:

- уточнити сутність художньо-образного сприймання як важливої складової фахової підготовки здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти;
- обґрунтувати формувальний потенціал української музичної культури у процесі розвитку здатності здобувачів до емоційного, образно-сміслового та інтерпретаційного осягнення музичних творів;
- визначити методичні орієнтири використання української музичної культури, зокрема українського фольклору, бандурних композицій і творів із рисами полістилістики, у формуванні художньо-образного сприймання здобувачів.

Методологія дослідження. У статті використано теоретичні методи дослідження. Метод

аналізу дав змогу опрацювати наукові джерела з проблем художньо-образного сприймання, української музичної культури, музичного фольклору, бандурних композицій і полістилістики. Метод систематизації використано для впорядкування основних наукових підходів до досліджуваної проблеми. Метод узагальнення дав змогу обґрунтувати українську музичну культуру як чинник формування художньо-образного сприймання здобувачів. Метод конкретизації застосовано для визначення методичних орієнтирів використання творів української музичної культури у процесі формування художньо-образного сприймання здобувачів.

Результати та їх обговорення. З огляду на зміст дослідження, поняття «здобувачі вищої мистецько-педагогічної освіти» у статті вживається стосовно майбутніх фахівців музично-педагогічного профілю, підготовка яких спрямована на опанування музичного мистецтва, його інтерпретацію та подальше використання у педагогічній діяльності. Майбутня професійна діяльність такого фахівця безпосередньо пов'язана зі світом музики як видом мистецтва, що «відтворює дійсність звуковими художніми образами і характеризується особливо активним і безпосереднім впливом на внутрішній світ людини» (Ростовський, 2011, с. 607). Саме тому фахова підготовка здобувачів має бути спрямована не лише на засвоєння музично-теоретичних знань і виконавських умінь, а й на розвиток здатності до глибокого емоційного, образно-сміслового та інтерпретаційного осягнення музичних творів. Здобувач має навчитися усвідомлювати емоційний зміст музичного твору, його художньо-інтонаційні образи, засоби музичної виразності, культурно-історичний контекст і ціннісні смисли. Така здатність є необхідною умовою не лише для власного художнього розвитку майбутнього фахівця, а й для його подальшої виконавської, педагогічної та просвітницької діяльності. Адже розкривати художньо-образний зміст музичних творів слухачам здатен лише той педагог-музикант, який сам володіє досвідом глибокого сприймання, інтерпретації та особистісного переживання музичного мистецтва.

Як відомо з досліджень у галузі психології та мистецької педагогіки, художньо-образне сприймання і художньо-образне мислення є взаємопов'язаними, проте не тотожними процесами. Художньо-образне сприймання передусім пов'язане з емоційно-чуттєвим осягненням мистецького твору, виникненням асоціацій, уявлень, естетичних вражень та первинним осмисленням художнього образу. Натомість художньо-образне мислення передбачає подальше творче перетворення сприйнятого матеріалу, його інтерпретацію, узагальнення та включення у власний художній досвід особистості.

У галузі музичного мистецтва художньо-образне сприймання виявляється у здатності здобувача емоційно реагувати на музичний твір, усвідомлювати його інтонаційно-сміслову наповненість, характер мелодичного розвитку, ритмічну організацію, гармонічне забарвлення, темброву виразність і загальну драматургію. Воно забезпечує не лише слухове сприймання музики, а й формування цілісного уявлення про її художній образ, емоційний зміст і культурно-смісловий контекст.

Художньо-образне сприймання можна розглядати як основу для розвитку художньо-образного мислення, оскільки саме через сприймання музичного твору відбувається первинне входження особистості у його образний світ. Чим глибшим є емоційне переживання, асоціативне осмислення та інтерпретаційне осягнення твору, тим більшою мірою здобувач здатний до самостійного художнього аналізу, виконавської інтерпретації та творчого переосмислення музичного матеріалу.

Звернення до проблеми формування художньо-образного сприймання здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти безпосередньо пов'язане з положеннями педагогіки музичного сприймання. За визначенням О. Ростовського, предметом цієї науки є «доцільна організація художньо-творчої діяльності слухачів у процесі музичного сприймання» (Ростовський, 1997, с. 4). У контексті нашого дослідження це положення є важливим, оскільки формування художньо-образного сприймання здобувачів потребує не лише добору відповідного музичного матеріалу, а й організації такої художньо-творчої діяльності, яка активізує емоційне переживання, образну уяву, інтерпретаційне мислення та здатність до цілісного осягнення музичного твору. Саме тому в межах нашого дослідження особлива увага зосереджується на українській музичній культурі як змістовно насиченому мистецькому матеріалі, здатному активізувати емоційне переживання, образну уяву, інтерпретаційне мислення та ціннісне осмислення музичного твору.

Українська музична культура є цілісним і багатовимірним явищем, у якому поєднуються історичний досвід народу, фольклорні джерела, професійна композиторська творчість, виконавські традиції, жанрово-стильове розмаїття та система національних художніх образів. Саме тому її використання у фаховій підготовці здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти не може зводитися лише до ознайомлення з окремими творами чи фактами музичної історії. Українська музична культура має значний формувальний потенціал, оскільки вводить здобувачів у простір національних інтонацій, образів, символів, емоційних станів і ціннісних смислів, що сприяють глибшому художньо-образному сприйманню музичних творів.

У сучасних дослідженнях українська музична культура й національне музичне мистецтво дедалі

частіше розглядаються як важливий чинник фахового, ціннісного й національно-ідентифікаційного становлення майбутніх педагогів-музикантів. Зокрема, Т. Дуда, Л. Остап'юк і С. Хомин, аналізуючи українознавчий вектор фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, наголошують на «ціннісно-смісловому наповненні українознавчого змісту як інтегрального фактора освітнього процесу». Ця думка є важливою для нашого дослідження, оскільки художньо-образне сприймання формується не лише через емоційне реагування на музику, а й через усвідомлення її культурного змісту, національної символіки та зв'язку з історичною пам'яттю (Дуда, Остап'юк, & Хомин, 2025).

Формувальний потенціал української музичної культури виявляється у тому, що вона дає змогу здобувачам сприймати музичний твір як носій не лише художнього образу, а й ширшого культурного досвіду. Через українське музичне мистецтво здобувачі навчаються розпізнавати інтонаційні особливості національної музичної мови, усвідомлювати зв'язок музичного образу з фольклорними джерелами, історичними подіями, народними уявленнями, морально-етичними цінностями та національною картиною світу. У цьому процесі художньо-образне сприймання набуває не тільки емоційно-чуттєвого, а й культурно-сміслового характеру.

Важливим є й те, що українське музичне мистецтво безпосередньо пов'язане з формуванням національної самосвідомості та ціннісного ставлення до культури. Л. Василевська-Скупа, І. Швець і Л. Остапчук зазначають: «Народне музичне мистецтво має могутній культуротворчий та націєтворчий потенціал для виховання духовності особистості» (Василевська-Скупа, Швець, & Остапчук, 2022, с.100). Для нашої теми ця позиція дає підстави розглядати українську музичну культуру як середовище, у якому художньо-образне сприймання здобувачів формується у взаємозв'язку з національно-культурною ідентичністю, емоційною причетністю до традиції та здатністю осмислювати музичний твір як частину духовного досвіду народу.

Таким чином, українська музична культура створює змістову основу для формування художньо-образного сприймання здобувачів, оскільки поєднує музичний, емоційний, ціннісний і культурно-смісловий компоненти.

Оскільки українська музична культура є багатовимірним явищем, у межах цієї статті її формувальний потенціал конкретизується через кобзарсько-бандурне мистецтво та сучасні бандурні композиції. Такий підхід є виправданим, адже бандурне мистецтво поєднує фольклорні джерела, історико-культурну пам'ять, національну символіку, виконавську традицію та сучасні стильові пошуки.

Завдяки цьому бандурні композиції можуть розглядатися як один із показових матеріалів української музичної культури, здатний активізувати емоційне переживання, образну уяву, інтерпретаційне мислення та ціннісне осмислення музичного твору.

Формування художньо-образного сприймання здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти потребує добору таких методів, які активізують емоційне переживання музичного твору, образну уяву, асоціативне мислення, інтерпретаційну діяльність і здатність до цілісного осягнення художнього змісту.

Методичні орієнтири формування художньо-образного сприймання здобувачів доцільно визначати з урахуванням напрацювань, присвячених художньо-образному мисленню, музично-виконавській інтерпретації та використанню української музичної культури у фаховій підготовці.

Важливими для визначення методичних орієнтирів є напрацювання Чжан Їфу, який, досліджуючи художньо-образне сприйняття в процесі інструментально-виконавської підготовки студентів, визначає його чинниками «чутливість музичного слуху, глибину емоційного відгуку на характер музичної інформації, розвиненість усіх видів мислення, творчої уяви та наявність спеціальних музичних знань» (Чжан Їфу, 2016, с. 73). Хоча автор використовує поняття «сприйняття», його методичні положення можуть бути адаптовані до проблеми формування художньо-образного сприймання, оскільки вони спрямовані на активізацію емоційно-перцептивної, когнітивної та творчо-інтерпретаційної сфер здобувачів.

До найбільш продуктивних методичних орієнтирів у роботі з творами української музичної культури можна віднести: *художньо-слухове спостереження; ідентифікацію емоційних станів; створення «словника образів звучання»; активізацію внутрішньо-слухових уявлень; аналіз авторського тексту; художньо-метафоричне тлумачення змісту музики; виконавську імпровізацію; музичне переінтонування та художньо-педагогічну інтерпретацію.* Застосування цих методів дає змогу спрямувати сприймання здобувачів не лише на зовнішні ознаки музичного твору, а й на виявлення його образно-сміслової структури, емоційної драматургії, інтонаційної природи та культурного контексту.

Особливо доцільним є використання таких методів у процесі роботи з українським фольклором, бандурними композиціями та сучасними творами з рисами полістилістики. Наприклад, під час аналізу бандурної композиції художньо-слухове спостереження може бути спрямоване на виявлення народнопісенних інтонацій, тембрової виразності бандури, характеру мелодичного розвитку й емоційного стану твору. Метод «словника образів звучання» допомагає здобувачам вербалізувати власні асоціації, визначати провідні художні

образи та співвідносити їх із національно-культурними смислами. Художньо-педагогічна інтерпретація, своєю чергою, сприяє осмисленню того, як фольклорне джерело, історичний сюжет або символічний образ набувають нового звучання в сучасній бандурній композиції.

Звернення до творів із рисами полістилістики розширює методичні можливості формування художньо-образного сприймання. Як засвідчують дослідження сучасної бандурної творчості, зокрема праці Я. Аліксічука, І. Лісняк, І. Джурги, Г. Матвійв, у бандурних композиціях можуть взаємодіяти фольклорні, академічні, неофольклорні, естрадні, джазові та інші стильові елементи. Для здобувачів це важливо, оскільки сприймання такого твору потребує не лише емоційного відгуку, а й уміння розпізнавати стильові нашарування, співвідносити традиційні й сучасні засоби музичної виразності, осмислювати музичний образ у ширшому культурно-історичному контексті.

Використання зазначених методів у роботі з творами української музичної культури, зокрема з українським фольклором, бандурними композиціями та сучасними творами з рисами полістилістики, дає змогу активізувати емоційне переживання, образну уяву, асоціативне мислення та інтерпретаційну діяльність здобувачів.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

1. Уточнено сутність художньо-образного сприймання як важливої складової фахової підготовки здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти. Встановлено, що воно не зводиться лише до емоційного реагування на музичний твір, а охоплює здатність здобувача цілісно сприймати інтонаційно-сміслову будову музики, усвідомлювати її художній образ, емоційну драматургію, культурний контекст і ціннісний зміст. У цьому аспекті художньо-образне сприймання виступає основою для подальшої інтерпретаційної, виконавської та педагогічної діяльності майбутнього фахівця музично-педагогічного профілю.

2. Обґрунтовано формувальний потенціал української музичної культури у процесі емоційного, образно-сміслового та інтерпретаційного осягнення музичних творів. Обґрунтовано, що українська музична культура як цілісне мистецьке явище поєднує фольклорні джерела, національні інтонації, історико-культурну пам'ять, жанрово-стильове розмаїття та систему художніх образів, які сприяють поглибленню художньо-образного сприймання здобувачів.

3. Визначено методичні орієнтири використання творів української музичної культури у формуванні художньо-образного сприймання здобувачів їх застосування на матеріалі українського фольклору, бандурних композицій і сучасних творів із рисами полістилістики сприяє активізації

емоційно-перцептивної, асоціативної, аналітичної та творчо-інтерпретаційної діяльності здобувачів.

Перспективи подальших наукових розвідок убачаємо в розробленні конкретної методики використання творів української музичної культури у фаховій підготовці здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти, а також у доборі й аналізі репертуарних зразків, зокрема бандурних композицій, які можуть бути ефективними для формування художньо-образного сприймання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аліксійчук, Я. О. (2025). Полістилістичний підхід у бандурному музикуванні. *Наука і техніка сьогодні*, 2(43), 440–452. DOI: 10.52058/2786-6025-2025-2(43)-440-452
2. Василевська-Скупа, Л. П., Швець, І. Б., & Остапчук, Л. О. (2022). Шляхи формування національної самосвідомості підростаючого покоління засобами українського музичного мистецтва. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 204, 99–103. DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-204-99-103
3. Грінченко, Т. Д. (2020). До питання розвитку художньо-образного мислення майбутнього вчителя музики. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 68(1), 55–59. DOI: 10.32840/1992-5786.2020.68-1.10
4. Дуда, Т., Остап'юк, Л., & Хомин, С. (2025). Українознавчий вектор фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Молодь і ринок*, 10(242), 156–162. DOI: 10.24919/2308-4634.2025.344572
5. Козіна, О. (2014). Вплив української народної пісні на формування професійної компетентності майбутніх учителів музики. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*, 10(1), 189–193.
6. Косінська, Н. Л. (2021). *Методика формування сценічно-образної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі вокальної підготовки* [Дисертація доктора філософії, Київський університет імені Бориса Грінченка]. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34928/>
7. Лі, Іцзя. (2023). Методи розвитку художньо-образного мислення майбутніх учителів музичного мистецтва. У *Час мистецької освіти. Мистецька освіта: наукові дискусії: збірник статей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції* (с. 35–39). ХНПУ імені Г. С. Сковороди. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/11038>
8. Лі, Юйлін. (2022). Естетичні засади національно-культурних традицій в контексті підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва України і Китаю. <https://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/16204>
9. Лісняк, І. М. (2014). Композиторська творчість для бандури межі ХХ–ХХІ ст.: стилевий аспект. *Вісник НАКККіМ № 2*, 251–255 DOI: 10.32461/2226-3209.2.2014.137985
10. Ростовський, О. Я. (2011). *Теорія і методика музичної освіти: навчально-методичний посібник*. Навчальна книга : Богдан. URL: <https://surl.li/xbcqhw>
11. Ростовський, О. Я. (1997). Педагогіка музичного сприймання: навчально-методичний посібник. ІЗМН. URL: <https://surl.li/vmqtew>

12. Ткачук, А. О. (2010). Методика формування художньо-образного мислення студентів у процесі вокального навчання [Дисертація кандидата педагогічних наук, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова]. <https://enpuir.udu.edu.ua/handle/123456789/9968>

13. Федоришин, В., Хоружа, О., & Ван Кань. (2023). Методи і засоби етнокультурної орієнтації майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі організації музично-виконавської діяльності. *Наукові праці Факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського*, 70–94. URL: <https://surl.li/pqdcmb>

14. Чень, Цзицзянь. (2018). Методика формування цілісного уявлення про музичний твір у майбутніх учителів музики [Автореферат дисертації кандидата педагогічних наук, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка]. <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/6002>

15. Чжан, Їфу. (2016). Формування художньо-образного сприйняття у майбутніх учителів музики в процесі інструментально-виконавської підготовки [Дисертація кандидата педагогічних наук, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова]. Репозитарій НПУ імені М. П. Драгоманова. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/14507>

16. Чжан, Юй. (2019). Основи методики освоєння національних мистецьких традицій майбутніми вчителями музики та хореографії. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти*, 27, 112–120. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series14.2019.27.18>

REFERENCES

1. Aliksiichuk, Ya. O. (2025). Polystylistychnyi pidkhid u bandurnomu muzykuvanni [Polystylistic approach in bandura music-making]. *Nauka i tekhnika sohodni – Science and Technology Today*, 2(43), 440–452. [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-2\(43\)-440-452](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-2(43)-440-452)
2. Vasylevska-Skupa, L. P., Shvets, I. B., & Ostapchuk, L. O. (2022). Shliakhyformuvanniansatsionalnoi samosvidomosti pidrostaiuchoho pokolinnia zasobamy ukrainskoho muzychnoho mystetstva [Ways of forming the national self-consciousness of the younger generation by means of Ukrainian musical art]. *Naukovi zapysky. Seria: Pedagogichni nauky – Academic Notes. Series: Pedagogical Sciences*, 204, 99–103. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-204-99-103>
3. Hrinchenko, T. D. (2020). Do pytannia rozvytku khudozhno-obraznoho myslennia maibutnoho vchytelia muzyky [On the issue of developing artistic-imagery thinking of the future music teacher]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of Creative Personality Formation in Higher and General Academic Schools*, 68(1), 55–59. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.68-1.10>
4. Duda, T., Ostapiuk, L., & Khomyn, S. (2025). Ukrainoznavchyi vektor fakhovoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva [Ukrainian studies vector of professional training of future music teachers]. *Molod i rynek – Youth & Market*, 10(242), 156–162. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.344572>
5. Kozina, O. (2014). Vplyv ukrainskoi narodnoi pisni na formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh

uchyteliv muzyky [The influence of Ukrainian folk song on the formation of professional competence of future music teachers]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia – Problems of Modern Teacher Training*, 10(1), 189–193.

6. Kosinska, N. L. (2021). *Metodyka formuvannia stsenichno-obraznoi kultury maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u protsesi vokalnoi pidhotovky* [Methodology for forming the stage-imagery culture of future music teachers in the process of vocal training]. [Doctoral dissertation, Borys Grinchenko Kyiv University]. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34928/>

7. Li, Yijia. (2023). *Metody rozvytku khudozhno-obraznoho myslennia maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva* [Methods for developing artistic-imagery thinking of future music teachers]. In *Chas mystetskoï osvity. Mystetska osvita: naukovy diskusii: zbirnyk statei XII Vseukrainskoï naukovo-praktychnoi konferentsii – Time of Art Education. Art Education: Scientific Discussions: Collection of Articles of the XII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference* (pp. 35–39). KhNPU imeni H. S. Skovorody. <https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/11038>

8. Li, Yuilin. (2022). *Estetychni zasady natsionalno-kulturnykh tradytsii v konteksti pidhotovky maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva Ukrainy i Kytaiu* [Aesthetic principles of national-cultural traditions in the context of training future music teachers of Ukraine and China]. Retrieved from: <https://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/16204>

9. Lisniak, I. M. (2014). *Kompozytorska tvorchist dlia bandury mezhi XX–XXI st.: stylovyi aspekt* [Composer's creativity for bandura at the turn of the 20th–21st centuries: Stylistic aspect]. *Visnyk NAKKKiM – National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald*, 2, 251–255. <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2014.137985>

10. Rostovskyi, O. Ya. (2011). *Teoriia i metodyka muzychnoi osvity: navchalno-metodychnyi posibnyk* [Theory and methodology of music education: Educational and methodological manual]. *Navchalna knyha – Bohdan*. Retrieved from: <https://surl.li/xbcqhw>

11. Rostovskyi, O. Ya. (1997). *Pedahohika muzychnoho sprymannia: navchalno-metodychnyi posibnyk* [Pedagogy of musical perception: Educational

and methodological manual]. IZMN. Retrieved from: <https://surl.li/vmqtew>

12. Tkachuk, A. O. (2010). *Metodyka formuvannia khudozhno-obraznoho myslennia studentiv u protsesi vokalnoho navchannia* [Methodology for forming students' artistic-imagery thinking in the process of vocal training] [Candidate's dissertation, National Pedagogical Dragomanov University]. <https://enpui.udu.edu.ua/handle/123456789/9968>

13. Fedoryshyn, V., Khoruzha, O., & Van Kan. (2023). *Metody i zasoby etnokulturnoi oriiientatsii maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u protsesi orhanizatsii muzychno-vykonavskoi diialnosti* [Methods and means of ethnocultural orientation of future music teachers in the process of organizing music-performance activity]. *Naukovi pratsi Fakultetu mystetstv imeni Anatolii Avdiievskoho – Scientific Works of the Faculty of Arts named after Anatolii Avdiievskiyi*, 70–94. Retrieved from: <https://surl.lu/pqdcmb>

14. Zhang, Yifu. (2016). *Formuvannia khudozhno-obraznoho spryiniattia u maibutnikh uchyteliv muzyky v protsesi instrumentalno-vykonavskoi pidhotovky* [Formation of artistic-imagery perception in future music teachers in the process of instrumental-performance training] [Candidate's dissertation, National Pedagogical Dragomanov University]. National Pedagogical Dragomanov University Repository. Retrieved from: <https://enpui.npu.edu.ua/handle/123456789/14507>

15. Chen, Zijiang. (2018). *Metodyka formuvannia tsilisnoho uiavlennia pro muzychnyi tvir u maibutnikh uchyteliv muzyky* [Methodology for forming a holistic conception of a musical work in future music teachers] [Extended abstract of Candidate's dissertation, Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko]. <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/6002>

16. Zhang, Yu. (2019). *Osnovy metodyky osvoinnna natsionalnykh mystetskykh tradytsii maibutnimy vchyteliamy muzyky ta khoreohrafii* [Fundamentals of the methodology for mastering national artistic traditions by future teachers of music and choreography]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 14. Teoriia i metodyka mystetskoï osvity – Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Series 14. Theory and Methodology of Arts Education*, 27, 112–120. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series14.2019.27.18>

The Formation of Artistic-Imagery Perception in Students of Higher Arts and Pedagogical Education through Ukrainian Musical Culture

Nataliia Orestivna Batiuk
 Candidate of Pedagogical Sciences,
 Associate Professor,
 Associate Professor of the Department
 of Music Art and Choreography,
 State Institution «South Ukrainian National
 Pedagogical
 University named after K. D. Ushynsky»
 ORCID: 0000-0001-9289-7561

Стаття поширюється на умовах ліцензії
 відкритого доступу (CC BY 4.0)

The article examines the problem of forming artistic-imagery perception in students of higher arts and pedagogical education through Ukrainian musical culture. The relevance of the study is determined by the need to strengthen the content-related and methodological aspects of professional training for future specialists in the music-pedagogical field who are able to perceive, interpret and artistically comprehend musical works in their imagery-semantic, cultural-historical and value-based contexts. The purpose of the article is to substantiate the methodological foundations for forming students' artistic-imagery perception through Ukrainian musical culture. The methodology is based on the use of theoretical methods of analysis, systematization, generalization and concretization of scientific sources. The essence of artistic-imagery perception is clarified as an emotional-perceptive, associative and interpretive process that ensures a holistic comprehension of the artistic image, intonational-semantic structure, emotional dramaturgy and cultural meaning of a musical work. The formative potential of Ukrainian musical culture is substantiated, as it combines folklore sources, historical and cultural memory, national intonations, genre and stylistic diversity, symbolic images and value meanings. Special attention is paid to Ukrainian folklore, bandura compositions and works marked by features of polystylistics as manifestations of Ukrainian musical culture. The article identifies methodological guidelines for forming artistic-imagery perception, including artistic-auditory observation, identification of emotional states, creation of a vocabulary of sound images, artistic-metaphorical interpretation of musical content, musical re-intonation, performance improvisation and artistic-pedagogical interpretation. It is concluded that the use of works of Ukrainian musical culture contributes to the activation of emotional experience, imagery imagination, associative thinking, interpretive activity and value-based comprehension of a musical work.

Keywords: Ukrainian musical culture, Ukrainian folklore, bandura compositions, polystylistics, artistic-imagery perception, national-cultural identity, higher arts and pedagogical education.